



Ügyszám: NAIH-826-13/2014/H.

Tárgy: termékbemutató
adatkezelése

HATÁROZAT

A (a továbbiakban: Kötelezett) (.....) által folytatott jogellenes adatkezelést megtiltom azáltal, hogy elrendelem adatkezelési gyakorlatának alábbiak szerinti átalakítását:

1. a termékbemutató rendezvényeiken ne kérjék el jogszabályi felhatalmazás nélkül az érintettek személyazonosító igazolványát, azonosító iratait;
2. az Adatkezelési szabályzatban, a meghívókon, szórólapokon jelöljék meg a rendezvény és az adatkezelés valódi célját;
3. az adatkezeléshez történő hozzájáruláskor biztosítsák a direkt marketing küldeményekhez való külön hozzájárulás lehetőségét;
4. adattovábbításhoz való hozzájárulás beszerzésekor a határozat indokolásának III. 2. pontjában foglaltaknak megfelelően járjanak el az adattovábbításhoz való külön hozzájárulás és a további adatkezelő nevesítése tekintetében;
5. az adatkezelés időtartama tekintetében az Adatkezelési szabályzatot az indokolásban részletezetteknek megfelelően módosítsák;
6. a szórólapon, meghívón az adatkezelésről szóló tájékoztatót a határozat indokolásában foglalt formai előírásoknak megfelelően módosítsák;
7. az internetes felületen történő regisztrációkor az adatkezelési tájékoztató megismerésére vonatkozóan (checkbox kipipálásakor) biztosítsák az érintett tevőleges magatartásának lehetőségét;
8. a termékértékesítési szerződésen a személyes adatok felvételekor tegyenek eleget a szükségesség elvének, csak olyan adatot kezeljenek, amely az adatkezelési cél megvalósulásához szükséges, ez a határozat indokolásának III. 6. pontjában kifejtettek szerint a vásárló neve és címe.

A Kötelezettet kötelezem továbbá az általa végzett jogellenes adatkezelés miatt

**300 000 Ft, azaz Háromszázezer forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére.

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő **15 napon belül** a *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság központosított bevételek beszédése célelszámolási forintszámlája (10032000-00319425-30006009)* javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor kérem, hivatkozzon a NAIH-826/2014. BÍRS. számra.

A Kötelezett a határozat végrehajtásáról annak kézhezvételétől számított **30 napon belül értesítse** a Hatóságot.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékok köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkezem.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete, a tényállás tisztázása:

A Hatóság az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60. § (1) bekezdése alapján 2014. április 30-án adatvédelmi hatósági eljárást indított a Kötelezett termékbemutatókkal kapcsolatos általános adatkezelési gyakorlatával kapcsolatban. A vizsgált időszak 2012. január 1-től az eljárás befejezéséig terjedő időtartam. A Hatóság 2014. évi ellenőrzési tervében szerepel a termékbemutatókkal foglalkozó cégek vizsgálata, ennek keretén belül került kijelölésre a Kft. is az ellenőrizendő gazdasági társaságok közé.

1. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 71. § (2) bekezdése szerint a Hatóság a vizsgálata során beszerzett adatokat hatósági eljárásban felhasználhatja. Jelen ügy vizsgálata során a Hatóság a NAIH-1761/2014/V. számú egyedi panaszügyet is figyelembe vette.

2. A Hatóság a 2014. április 30-án kelt végzésével megkereste a Kötelezettet, adjon tájékoztatást arról, honnan szerzi be a rendezvényeikre meghívni kívánt személyek személyes adatait, mi az adatkezelés célja és jogalapja, a termékbemutatókon, utazásokon résztvevők pontosan mely személyes adatait rögzíti, milyen céllal és milyen jogalappal, mennyi ideig tartja nyilván, az

érintettekről milyen egészségügyi adatokat rögzít, és milyen adathordozón. Arra is választ várt a Hatóság, hogy milyen személyes adatokat rögzít a Kötelezett azokról az érintettekről, akik jelezték, hogy valamely terméküket meg kívánják vásárolni, hogyan tájékoztatja az érintetteket az Infotv. 20. §-ában foglaltakról (adatkezelés jogalapja, célja, időtartama, adatfeldolgozó személye, érintettek jogai), illetve történik-e adattovábbítás, illetve igénybe vesz-e adatfeldolgozót, alvállalkozót az adatkezelés során. A Hatóság tájékoztatást kért továbbá arról, hogy 2012. január 1-je óta hány termékbemutatót, utazást tartottak, hányan vettek részt ezeken a rendezvényeken és konkrétan hány szerződéskötés történt, 2014. évben mikor és hol tartanak termékbemutatókat, kérte egy „Szórólap” illetve egy „Meghívó” másolati példányát, illetve a termékértékesítéshez használt szerződésük szövegét (mintapéldányát), az alvállalkozókkal, adatfeldolgozókkal kötött szerződéseik másolatát, továbbá az adatkezelésükkel kapcsolatos belső szabályozás másolati példányának megküldését.

A Kötelezett, 2014. május 27-én érkezett válaszában a következő tájékoztatást adta: rendezvényeik nyilvánosak, a részvétel önkéntes alapon történik. A rendezvények helyét és időpontját címzetlen szórólapokról ismerhetik meg a résztvevők. A rendezvényekre lehetőséget adnak helyfoglalásra, az így regisztráltak adatait rögzítik, mely belépéskor az esetleges azonosításhoz lehet szükséges. Az adatkezelés célja a regisztráltak adatai alapján a helyfoglalás kontrollálása, jogalapja az Infotv. alapján az érintett hozzájárulása. A vendégek nyilvántartott adatai: név, cím, telefonszám. Egészségügyi adatot ügyfeleikről, vendégeikről nem kérnek és nem rögzítenek. Vásárlóiktól a fenti adatokon kívül a kiszállítási címet is rögzítik. Az érintetteket jogaikról a címzetlen szórólapon és a honlapon található leírás alapján tájékoztatják, adattovábbítást nem végeznek. A tartott termékbemutatók, utazások számáról pontos adatot nem tudtak közölni, mert ilyen jellegű statisztikát, összesítést nem végeznek, és a rendelkezésre álló kimutatásokból a pontos szám visszagöngyöltése lehetetlen. A napi rendszerességgel tartott 6-7 bemutató, és azokon jelen lévő átlag 15-20 fő adat ismeretében lehet következtetést levonni az eddig tartott bemutatókon részt vevők számáról.

2. A Hatóságnak tudomása volt arról, hogy a Kötelezett eleget tesz a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 6. § (2b) pontjában foglaltaknak, mely szerint *az üzleten kívüli kereskedelem keretében a termék forgalmazása céljából a vásárlónak szervezett utazást vagy rendezvényt a kereskedő köteles - az utazás vagy rendezvény helyének és időpontjának megjelölésével - legkésőbb tizenöt nappal megelőzően az 1. melléklet 4a. pontja szerinti adattartalommal a jegyző részére bejelenteni. A jegyző a bejelentés másolatát soron kívül, de legkésőbb a bejelentés beérkezését követő három napon belül megküldi az utazás vagy a rendezvény helye szerint illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőségnek.* A Hatóság jogsegély keretében megkereste Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelőségét, tájékoztassanak, a Kötelezett mely helyre és időpontra jelentette be termékbemutató rendezését. A Felügyelőség megküldte a bejelentésben megjelölt adatokat a májusi termékbemutatókra vonatkozóan.

3. A Hatósága a tényállás tisztázása érdekében a Kötelezett székhelyén az informatikai rendszer, valamint az adatkezelés folyamatának áttekintése céljából helyszíni ellenőrzés megtartását tartotta szükségesnek, ezért 2014. május 27-re helyszíni ellenőrzést rendelt el. A Kötelezett ügyvezetője elektronikus úton értesítette a Hatóságot, hogy a székhelyükön tevékenységet nem végeznek és adattárolás sem folyik, az adatkezelés helyeül megjelölte aalatti irodahelyiséget. Egyúttal

felajánlotta, hogy szerverüket egy előre egyeztetett időpontban elhozzák a Hatósághoz betekintésre.

Ezek ismeretében a Hatóság a helyszíni ellenőrzés idejét végzéssel 2014. június 3-ra, helyét a Hatóság székhelyére módosította. A helyszíni ellenőrzésre a kitűzött helyen és időben a Kötelezett meghatalmazott képviselője megjelent az adattárolásra szolgáló szerverrel és a végzésben kért iratokkal.

A helyszíni ellenőrzésen jegyzőkönyv készült a következő tartalommal:

A Kötelezett termékbemutatóira a résztvevők címzetlen szórólapon, telefonon vagy interneten jelentkezhetnek.

A jelentkező résztvevők listáját táblázatban rögzítik, az adatokat hathetente – turnus végeztével - törlik. A résztvevőkről a név, nem, lakcím, telefonszám adatokat tartják nyilván, illetve a táblázatban szerepel még az adat rögzítésének dátuma, és a részvétel dátuma, valamint egy „nem kívánatos résztvevő” és egy „lemondva” rovat, e két utóbbi az adatbázis átvett mintájában egy helyen sem volt kitöltve. Az adatbázis 2014. április 22-től tartalmazott adatokat, összesen 5166 személyét, ebből 2014. május hóban 3800 regisztrált személy adata volt rögzítve.

A rendezvényre belépők személyazonosságát nem ellenőrzik. Bár a rendezvényt lebonyolító alvállalkozókat kérik, hogy a belépőket ellenőrizzék, a gyakorlatban ez nem valósul meg. A rendezvény előadói szerződéses alvállalkozók, adatvédelmi szempontból, adatkezelési kérdésekben kiképzést nem kaptak, az előadáson nem hangzik el adatvédelmi tájékoztató.

Az áruvásárlási, papír alapú szerződéseknek két fajtáját használják. Egyik a Kötelezett saját szerződése, melyet az azonnal fizető vevők töltenek ki, a másik a Cofidis Magyarországi Fióktelepétől (a továbbiakban: Cofidis) hitelt igénylők által kitöltött előszerződés.

A szerződéseket és a hitelt igénylők előszerződéseit papír alapon tárolják. A papír alapú szerződések tartalmából elektronikusan a számla adattartalma kerül nyilvántartásra. A számlázási adatbázis adattartalma: név, számlázási cím, fizetendő összeg, teljesítés dátuma, számla kelte.

A tájékoztatás szerint az előszerződések 30-50%-a nem jut el a Cofidishoz, mert a szerződő vásárló fél eláll, ezen szerződések - kiállított számla híján - nem kerülnek az elektronikus adatbázisba sem.

A kiállított számlák elektronikus nyilvántartásában 2012. december 1-től (a működés megkezdésétől) 2014. június 2-ig 3671 db kiállított számla szerepel. Ebből 2013-ban 1957 db számla került kiállításra, amiből 223 később stornózásra került, 1007 db pedig utazásról kiállított számla. 2014-ben 1694 db számla készült, melyből 249 stornózott, 594 db pedig utazásról kiállított számla.

Az ellenőrzésen elhangzott továbbá, hogy a szórólapon, a szerződésben, illetve a weboldalon adott tájékoztatáson alapuló gyakorlat, miszerint a rögzített adatokat arra is felhasználják, hogy az érintettek reklámanyagot küldjenek, illetve az adatokat harmadik személynek átadják, eddig nem valósult meg.

A Hatóság kérte a 2014. február hóban kötött szerződések betekintésre történő elhozatalát, ebből a helyszínen átvette 4 db kitöltött szerződés-nyomtatvány másolatát, melyből kettő a Kötelezett saját mintája, kettő pedig a Cofidistól hitelt igénybevevők előszerződésének mintája. Átvette továbbá pen-drive-on a „résztvevők listája” adatmintát és „számlázási adatok” adatmintát, 3 db előadásról tájékoztató szórólapot, illetve az ügyvezető részéről a Kötelezett képviselőjének adott meghatalmazását.

A jegyzőkönyvben rögzítésre került továbbá, hogy a Kötelezett képviselője a jogszerű adatkezelés érdekében teendő intézkedésekre ígéretet tett, az ellenőrzés során mindenben együttműködő volt. Végezetül a Hatóság kérte a következő iratok utólagos megküldését: a 2014. június havi termékbemutatók helyszíne és időpontja, az előadó szerződéses alvállalkozókkal kötött szerződés-minta, a Kötelezett és a Cofidis között megkötött szerződés másolata, valamint a 2013-as, a termékbemutatóból származó nyereségre vonatkozó adat. A Kötelezett 2014. június 11-én érkezett beadványában a kért információkat, illetve a kért iratok másolatát megküldte.

5. Mivel az eljárás a rendes ügyintézési határidőn belül nem bizonyult lezárhatónak, a Hatóság az eljárás ügyintézési határidejét 2014. augusztus 1-én NAIH-826-10/2014/H. számú végzésével 21 nappal meghosszabbította.

6. Kötelezett a helyszíni szemle alapján készített jegyzőkönyvben és a Hatóság végzésére adott válaszában azt nyilatkozta, hogy címzetlen szórólapokat használ az ügyfelek megkereséséhez. A Hatóságnál folyamatban lévő egyedi panaszügyben azonban az ügyfél részére névre szóló meghívók küldtek, mely tartalmazta panaszos nevét és címét. Továbbá a címzetlen szórólapoktól eltérően felhívta a meghívott figyelmét arra, hogy a belépés csak a meghívóval és a személyazonosság igazolása után lehetséges. A Hatóság ezen kérdések tisztázása érdekében 2014. augusztus 6-án végzést küldött, melyben választ várt arra, honnan szerzik be a rendezvényeikre szóló meghívón feltüntetett név- és lakcímadatokat, mi az adatkezelés jogalapja, az adatok forrása, valamint a címzetlen szórólapok mellett mióta, illetőleg mely esetekben továbbítanak névre szóló meghívókat. Kérdés volt, hogy mi az oka annak, hogy a névre szóló meghívók küldéséről nem adtak tájékoztatást a Hatóságnak, illetve amennyiben előzetes ügyféli hozzájárulással jutnak hozzá a névre szóló meghívón szereplő név- és lakcímadatokhoz, küldjenek 3-3 db mintát a postai, vagy elektronikus úton, illetőleg a telefonon adott hozzájárulásokat bizonyító dokumentumokról. Kérte a Hatóság, hogy amennyiben közvetlen üzletszerzés (direkt marketing) célját szolgáló lista összeállításához a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából név, lakcím és értesítés cím adatok szolgáltatására vonatkozó adatszolgáltatási kérelmet terjesztettek elő, úgy az adatszolgáltatási kérelmet, az eljáró hatóság döntését és a szolgáltatott adatok másolati példányát küldjék meg, valamint bizonyítékkal támassza alá korábbi nyilatkozatát, miszerint az adatokat három hónap után törlik.

A Kötelezett válasza 2014. augusztus 25-én érkezett. Ebben kifejtik, miszerint a név-és lakcímadatokat címzetlen meghívók útján, önkéntes jelentkezéssel szerzik be. Amennyiben valaki kifejezetten érdeklődik az előadásukkal kapcsolatban, de nem jutott címzetlen meghívóhoz (pl. nem az ő lakcíméhez közeli előadásra szeretne elmenni, vagy tömbházban lakik, ahol nem fogadnak szórólapokat, így nem jut hozzá a reklámanyaghoz, stb.), annak kérésére küldenek személyre szóló meghívót, írásban tájékoztatják az érdeklődésére számot tartó előadás helyszínéről és idejéről. Ezen felül névre szóló megkeresést nem végeznek, adatigénylési kérelmük sem volt a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából. Beadványukhoz mellékeltek e-mail másolatokat, melyben az érintettek jelzik részvételi szándékukat.

2. Az eljárás során a Hatóság az alábbi dokumentumokat vizsgálta meg:

2.1. A Kötelezett termékértékesítési szerződését, melynek adattartalma a következő: név, telefonszám, lakcím, anyja neve, születési idő, hely, személyazonosító igazolvány száma, munkahely, illetve tartalmazza az üzleten kívül fogyasztóval kötött szerződésekről szóló 213/2008. (VIII. 29.) Korm. rendelet rendelkezéseit. A „munkahely” rovat a vizsgált minták egyikében sem volt

kitöltve, több szerződésben a „születési hely, idő, anyja neve, személyazonosító igazolvány száma” sem.

A Kötelezett részéről a Hatóságnak küldött szerződés-minta tartalmazza továbbá azt a tájékoztatást az adatkezelésről, amit a szórólapon is feltüntetnek (lentebb részletezésre kerül), a Hatóság által átvett, kitöltött szerződéseken azonban ez a szöveg nem szerepel.

2.2 A Cofidistól áruvásárlási hitelt igénylők előszerződésének adattartalma: név, anyja neve, születési hely, idő, személyazonosító okmány típusa, száma, lejárat, adószám, telefonszám; lakáshelyzetre vonatkozó adatok: lakóhely típusa, mióta lakik az ingatlanban, lakáshelyzet fajtája, családi állapot, eltartandó gyermekek száma, egyéb eltartandó személyek száma; nyugdíjas törzsszám, munkáltató neve, munkaszerződés típusa, munkáltató címe, telefonszáma, munkaviszony/nyugdíj kezdete; gyes/gyed/nyugdíj összege, nettó munkabér, családi pótlék, egyéb rendszeres jövedelem összege és jogcíme, rehabilitációs vagy rokkantsági ellátás összege; főigénylő rendszeres havi kiadásai; főigénylő által kötött egyéb hitel- és kölcsönszerződésre vonatkozó adatok, illetve tartalmazza az ún. hitelfedezeti biztosítás igénylése -csatlakozási nyilatkozat c. dokumentumot, valamint a 213/2008. (VIII. 29.) Korm. rendelet rendelkezéseit.

2.3. Előadó alvállalkozó és a Kötelezett által kötött szerződés tartalma

A Kötelezett megbízza az alvállalkozót termékbemutató tartásával, a termékek értékesítésével. A megbízott jogosult az ügyfelek adatait papír alapon rögzíteni, és a Kötelezett számára továbbítani. A megbízási szerződés szerint a megbízott köteles az előadáson a vendégeket korrekt tájékoztatásban részesíteni a forgalmazott áruval kapcsolatban.

2.4. Kötelezett és a Cofidis közötti szerződés

A Cofidis a Kötelezett által értékesítendő termék megvásárlásához nyújt hitelt. A hiteligény összeállítás, benyújtása, elbírálása a szerződés 2. sz. mellékletben rögzített folyamat szerint zajlik, a hiteligénylési nyomtatványról a Cofidis Általános Szerződési Feltételei c. dokumentum szól. Ezen dokumentumok, illetőleg a Cofidissal kapcsolatos adatkezelés jelen eljárásnak nem tárgya.

2.5. Meghívók, szórólapok:

Címzetlen szórólap, mely az előadás helyéről és címéről ad tájékoztatást, és felhívja az érdeklődőt, hogy jelentkezésével biztosítsa helyét a rendezvényen, vagy utazáson. A szórólap tartalmazza, hogy „Meghívjuk Önt egy reklámbemutatóra”, illetve „Az előadáson vásárlási lehetőséget biztosítunk további termékeinkre”, továbbá a „Szerezze be tőlünk otthoni felszereléseit” felhívásokat és tájékoztatásokat.

Névre szóló meghívó, mely szintén tartalmazza az előadás helyét, idejét és felhívja az érdeklődőt, hogy jelentkezésével foglalja le helyét előre a rendezvényen. A meghívó tájékoztat arról, hogy belépni csak a meghívóval lehetséges.

A jelentkezéshez név, cím, e-mailcím, telefonszám adatok megadását kérik. A szórólap az alábbi tájékoztatást adja az adatkezelésről:

„A jelentkező önkéntesen, tájékozottan, határozottan és kifejezetten hozzájárul ahhoz, hogy személyes adatait visszavonásig a Kft. kezelje, részére közvetlen megkeresés útján az adatvédelmi törvény (1995. évi CXIX. tv.) pontjait figyelembe véve reklámot közöljön, személyes adatait harmadik fél számára hozzáférhetővé tegye. Részletes tájékoztatás elérhető ahu weboldalon. Adatkezeléssel kapcsolatban az érintettek a fenti elérhetőségeken tájékoztatást kérhetnek, adataik módosítását, törlését, tiltását, zárolását kérhetik. Jogérvényesítés az a 2011. évi CXII. törvény, valamint az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) alapján bíróság előtt gyakorolható, továbbá bármilyen személyes adattal kapcsolatban kérhető a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság segítsége is (1122 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/c.)” A szórólapon feltünteti a Kötelezett címét, telefonszámát, e-mail címét.

2.6 A Kötelezett honlapján elérhető adatkezelési szabályzat

A Kötelezett által működtetett www.....hu oldal tájékoztatása szerint adatkezelő a Kötelezett, a jelentkező által megadandó személyes adatok: név, becenév, cím, telefonszám, e-mail cím, illetve szerepel az oldalon a szórólapon is feltüntetett tájékoztatás, valamint az Infotv. egyéb rendelkezései az érintett jogairól és jogorvoslati lehetőségeiről.

II. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások:

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”,

7. pontja értelmében „hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez”,

9. pontja alapján „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja”;

10. pontja szerint: „adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése”,

12. pontja értelmében „nyilvánosságra hozatal: az adat bárki számára történő hozzáférhetővé tétele”;

17. pontja szerint „adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik”;

18. pontja alapján „*adattfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely szerződés alapján - beleértve a jogszabály rendelkezése alapján kötött szerződést is - adatok feldolgozását végzi*”.

Az Infotv. 4. és 5. §-a szerint: „(1) *Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.*

(2) *Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [...]*

5. § (1) *Személyes adat akkor kezelhető, ha*

a) *ahhoz az érintett hozzájárul, vagy*

b) *azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).*”

Az Infotv. 10. § (1) bekezdése értelmében „*az adattfeldolgozónak a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit e törvény, valamint az adatkezelésre vonatkozó külön törvények keretei között az adatkezelő határozza meg. Az általa adott utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel*”.

Az Infotv. 14. §-a szerint „*az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél*

a) *tájékoztatását személyes adatai kezeléséről,*

b) *személyes adatainak helyesbítését, valamint*

c) *személyes adatainak - a kötelező adatkezelés kivételével - törlését vagy zárolását*”.

Az Infotv. 15. §-a szerint „(1) *Az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adattfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adattfeldolgozó nevééről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá - az érintett személyes adatainak továbbítása esetén - az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.*

(4) *Az adatkezelő köteles a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 30 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadni a tájékoztatást.*”

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapján az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adattfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 6. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „*ha külön törvény eltérően*

nem rendelkezik, reklám természetes személynek, mint reklám címzettjének közvetlen megkeresése módszerével (a továbbiakban: közvetlen üzletszerzés), így különösen elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű más egyéni kommunikációs eszköz útján – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – kizárólag akkor közölhető, ha ahhoz a reklám címzettje előzetesen egyértelműen és kifejezetten hozzájárult.”

A Grt. 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy *„hozzájáruló nyilatkozat bármely olyan módon tehető, amely tartalmazza a nyilatkozó nevét, illetve – amennyiben a reklám, amelyre a hozzájárulás vonatkozik, csak meghatározott életkorú személyek számára közölhető – születési helyét és idejét, továbbá azoknak a személyes adatoknak a körét, amelyek kezeléséhez a nyilatkozó hozzájárul, valamint a hozzájárulás önkéntes és a megfelelő tájékoztatás birtokában történő kifejezését.”*

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 14. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„e törvény alkalmazásában elektronikus hirdetés bármely információs társadalommal összefüggő szolgáltatás vagy – a beszédcélú telefonhívás kivételével – elektronikus hírközlés útján közölt:*

a) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 3. §-ának d) pontja szerinti reklám, vagy

b) társadalmi cél megvalósításához kapcsolódó, reklámnak nem minősülő tájékoztatás.”

Az Ekertv. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy „elektronikus hirdetésnek minősül az olyan közlés is, amelynek célja kizárólag a Grt. 6. §-ának (1) bekezdésben előírt hozzájárulás kérése.”

Az Ekertv. 14. § (5) bekezdése értelmében *„a Grt. 6. §-ában foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott elektronikus hirdetésre és a (2) bekezdés szerinti közlésekre.*

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól 2005. évi CXXXIII. törvény 26. § (1) bekezdése szerint *„a vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:*

a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén - a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában - az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani”.

III. Megállapítások:

1. A Kötelezett tevékenysége, adatkezelői felelőssége:

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítési tevékenység a hagyományostól eltérő kereskedelmi formák egyike, ahol az ügyletkötés természetéből adódóan a vásárlók több tekintetben is (fogyasztói jogok érvényesülése, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat elleni védelem és a személyes adataik kezelése vonatkozásában biztosított jogok) fokozott védelmet igényelnek.

A Kötelezett orvostechikai eszközök és gyógyászati segédeszközök forgalmazásával foglalkozik, melyeket főleg termékbemutatókon értékesít. A termékbemutatókat szerződött alvállalkozók tartják

meg, az alvállalkozókat a Kötelezett látja el utasításokkal, a fogyasztó részére a Kötelezett állítja ki a számlát, kezeli a megkötött szerződéseket és a fogyasztói szavatossági jogokat is ő elégíti ki. A termékbemutatóra jelentkezők, majd a vásárlók adatait is a Kötelezett kezeli.

Mindezek alapján látható, hogy a Kötelezett határozza meg az adatkezelés célját, valamint annak egész folyamatát, ő hozza meg az adatkezelésre vonatkozó döntéseket, építi ki az résztvevők adatbázisát, kezeli a megkötött szerződéseket és tartja nyilván a kiállított számlákat, a Kötelezett minősül tehát adatkezelőnek.

2. Célhoz kötöttség követelménye:

2.1. A Kötelezett termékbemutatóira a résztvevőket egyrészt névre szóló meghívókkal, másrészt nem közvetlen megkereséssel toborozza, hanem a jelentkező a címzetlen szórólapon feltüntetett elérhetőségeken jelentkezik, illetve az internetes felületen kitöltött űrlappal jelzi részvételi szándékát. A nem névre szóló megkeresések esetén az első kapcsolatfelvétel tehát az érintett részéről történik, az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása. A névre szóló meghívó is az érintett önkéntes jelentkezése után kerül kiküldésre az általa megadott címre.

A Kötelezett előadasként tünteti fel rendezvényét. Az, hogy a rendezvény és az adatkezelés célja valójában termék-értékesítés, az érintett számára nem egyértelmű. Jelen vizsgált esetben a szórólap a „Meghívjuk Önt egy reklámbemutatóra”, illetve „Az előadáson vásárlási lehetőséget biztosítunk további termékeinkre”, továbbá a „Szerezze be tőlünk otthoni felszereléseit” felhívásokat és tájékoztatásokat tartalmazza, ami egyúttal a rendezvény valós céljára is utal. Ez azonban csak utalás, és az „előadás” a hangsúlyos a szövegben.

Az internetes felületen történő jelentkezéskor a regisztrálnak el kell fogadnia az „Adatkezelési szabályzatot”. A szabályzat szerint „az adatkezelés célja a felhasználó későbbi azonosítása, és a megrendelt szolgáltatás (értesítések) kiküldésének lehetősége”. Ez a tájékoztatás azonban nem fogadható el az adatkezelés céljának megjelölésére, tehát Kötelezett megsértette az Infotv. 4. § (1) bekezdésében foglaltakat. A tájékoztatónak tartalmaznia kell azt is, hogy az adatkezelés a termékértékesítés céljából szervezett rendezvény lebonyolítása érdekében, az azon való helybiztosítás céljából történik. Ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 2. pontjában.

2.2. A szabályzat szerint az adatokat direkt marketing célra is felhasználhatja a Kötelezett. A szabályzatban megfogalmazott direkt marketing célú adatkezelésre vonatkozó szöveg szerepel a jelentkezésre szolgáló szórólapon, és a megkötött áruvásárlási szerződésen is.

Tehát a regisztráló, vagy a terméket megvásárló személy egy nyilatkozatával – regisztráció, szerződés aláírása - egyúttal adatai direkt marketing célú felhasználáshoz is hozzájárul. A Hatóság álláspontja szerint ez az alábbiak miatt nem jogszerű:

A vizsgált adatkezelés esetében az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása. Megállapítható, hogy az érintett által megadott személyes adatok kezelésének több, egymástól elkülöníthető célja van: a rendezvényre történő jelentkezés, termékértékesítés, és ezektől elkülönül a direkt marketing cél. Ezek esetében a Hatóság álláspontja szerint külön-külön kell biztosítani a hozzájárulás lehetőségét. Egyrészt a regisztrációhoz és termék-értékesítéshez, mint adatkezelési célhoz kapcsolódóan kezelheti a szolgáltató az érintett címét és elektronikus levelezési címét is az Ekertv.

és az Infotv. rendelkezései szerint, ebben az esetben a címek kezelésének célja kizárólag a szolgáltatás igénybevételevel összefüggő célokat öleli fel, így különösen az érintettel való kapcsolattartást vagy a szolgáltatáshoz kapcsolódó rendszerüzenetek küldését.

Ettől eltérő célú adatkezelés a szolgáltató részéről a reklám- és hirdetésküldés, ennek keretében az Ekertv. 14-14/C. §-a, a Grt. 6 §-a, illetve az Infotv. adatkezelésre vonatkozó rendelkezései által megszabott kereteken belül az érintett címét és elektronikus levelezési címét hirdetés küldése céljából is fel lehet használni. A hozzájárulás definícióját a fentiekben idézett módon az Infotv. és a Grt. is rögzíti, némileg eltérő szóhasználattal. Az Infotv. 3. § 7. pontja és a Grt. 6. § (1) – (2) bekezdése szerinti meghatározások alapján tehát a *hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott/kifejezett, félreérthetetlen/egyértelmű, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg.* A hozzájárulás érvényességének egyik legfontosabb összetevője az érintett akaratának önkéntessége, amely akkor valósul meg, ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére. A valódi választási lehetősége a Kötelezett gyakorlatában nem biztosított, és az érintettek a regisztrációval egyúttal hozzájárulnak a reklámküldéshez is. A Kötelezett ezzel egyidejűleg biztosítja az adatok ilyen célú felhasználásának utólagos megtiltását.

A Hatóság álláspontja szerint a hozzájáruláson alapuló adatkezelések esetében nem biztosított az önkéntesség akkor, amikor a regisztrációhoz kapcsolódó adatkezelés létrejöttével egyidejűleg az érintettnek adatai direkt marketing célú felhasználásához is hozzá kell járulnia. A *határozott/kifejezett* hozzájárulás akkor tekinthető teljesnek, ha a különböző célokhoz való hozzájárulást külön-külön teszi lehetővé a szolgáltató, tehát meghatározott, konkrét adatkezelési célhoz adja hozzájárulását az érintett. Az *egyértelműség/félreérthetlenség* követelményének való megfelelés kérdése kapcsán a Hatóság kiemeli az 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 29. cikke alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport 2004. február 27-én elfogadott 5/2004. és a 2011. július 13-án elfogadott 15/2011. számú véleményeiben az e-mailben küldött direkt marketing anyagokkal kapcsolatban megfogalmazott azon álláspontját, miszerint: *„az ilyen mailek fogadására vonatkozó hallgatólagos hozzájárulás nem összeegyeztethető a 95/46/EK irányelv hozzájárulásra vonatkozó fogalom-meghatározásával”.* Az elektronikus hirdetőknél, így a Kötelezettnek is olyan megoldást kell a hozzájárulás beszerzése tekintetében alkalmazniuk, amelynek nyomán egyértelmű hozzájárulást adhatnak az érintettek, mégpedig külön a regisztrációhoz, és külön a direkt marketing hirdetések küldéséhez, mint adatkezelési célhoz.

Ilyennek tekinthető például a „checkbox” alkalmazása, amelynek nyomán a regisztráció során az érintettek egy aktív, tevéleges magatartással külön járulhatnak hozzá ahhoz, hogy számukra a hirdető elektronikus hirdetésküldést küldjön (opt-in rendszer). A szórólapon történő jelentkezéskor, illetve a termékértékesítési szerződés aláírásakor pedig külön rubrika bejelölésével tudnak eleget tenni a külön – direkt marketing adatkezelési célhoz való hozzájáruláshoz.

Nem lehet sem a regisztráció, sem a szerződés megkötésének feltételül szabni a direkt marketing célú adatkezeléshez való hozzájárulást.

2.3. További probléma az adattovábbításhoz történő hozzájárulás. A szórólapon, a termék-értékesítési szerződés, és az internetes tájékoztató is kimondja, hogy az érintett egyidejűleg hozzájárul, hogy az adatkezelő *„személyes adatait harmadik fél számára hozzáférhetővé tegye”.*

Az Adatvédelmi Munkacsoport a fent hivatkozott 15/2011. számú véleményében kifejti, hogy az adatkezeléshez adott hozzájárulás akkor önkéntes, ha tényleges választási lehetőség létezik; illetve a hozzájárulásnak konkrétan meghatározott adatkezeléshez, illetve adatkezelési műveletekhez szükséges rendelkeznie.

Az önkéntesség tehát magában foglalja a tényleges választási lehetőséget, ami azt jelenti, hogy az érintett dönthet arról is, hogy a harmadik személynek való adattovábbításhoz hozzájárul-e. Az Infotv. 3. § 11. pontja értelmében az adattovábbítás azt jelenti, hogy az adatot az adatkezelő meghatározott harmadik személy számára hozzáférhetővé teszi. Tehát az adattovábbító és az adatátvevő is adatkezelőnek minősül, ezért az adattovábbításhoz az adatalany előzetes hozzájárulása szükséges.

Nem jogszerű tehát az a gyakorlat, hogy a szórólapon történő jelentkezéssel, vagy a honlapon történő regisztrációkor a szabályzat elfogadásával a regisztráló automatikusan hozzájárul az adattovábbításhoz.

Továbbá az Adatvédelmi Munkacsoportnak a célhoz kötöttségről szóló 3/2013. számú véleménye szerint „A célhoz kötöttséggel szorosan összefügg az átláthatóság elve, ami előre láthatóságot jelent és biztosítja az adatalany rendelkezését adatai felett. Az előre láthatóság alapján az adatalany tudomással bír arról, hogy adatai miként kerülnek kezelésre, ami (jog)biztonságot teremt mind az adatalany, mind pedig az adatkezelő részére. Az előre láthatóság ezt meghaladóan figyelembe veszi az adatalany jogos várakozását az adatkezeléssel kapcsolatban.” Az átláthatóság megköveteli az adattovábbítás folytán adatkezelővé váló társaság nevesítését. Olyan bíráskodás alkalmazása, mellyel az érintett bármely, jövőbeni, előre meg nem nevezett harmadik személy számára történő adattovábbításhoz hozzájárul, ellentétes az Infotv. követelményeivel.

2.4. Többszörösen jogellenes tehát a Kötelezett gyakorlata a hozzájárulás beszerzése tekintetében, mert nem biztosítja a direkt marketing küldemények fogadásához való hozzájárulás beszerzésekor az önkéntességet, az adattovábbításhoz való hozzájárulás során sem az önkéntességet, sem a további adatkezelő személyéről való tájékoztatás hiányában az előre láthatóságot. Így ahogy a hozzájárulás előző elemeit, úgy a megfelelő tájékoztatást sem biztosította a Kötelezett.

Bár a Kötelezett képviselője elmondása szerint sem az adatok direkt marketing célú felhasználása, sem az adatok harmadik személynek történő továbbítása eddig a gyakorlatban nem valósult meg, a Hatóság felhívja Kötelezettet tájékoztatási gyakorlatának fent kifejtetteknek megfelelő átalakítására, a hozzájárulás beszerzésekor az előzőekben taglalt szabályok érvényre juttatására. Ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 3. és 4. pontjában.

Mivel nem nyert bizonyítást, hogy Kötelezett reklámot küldött volna vagy az adatokat továbbította volna direkt marketing célból, ezért e vonatkozásban a Hatóság egyéb megállapítást nem tesz.

2. 5. Nyilatkozatuk szerint a regisztrálók adatait hathetente – az adott turnus végeztével - törlik, ami megfelel az Infotv. 4. (2) bekezdésében megfogalmazott azon követelménynek, hogy személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. A helyszíni ellenőrzés tanúsága szerint az adatbázisban valóban nem szerepeltek hat hétnél korábban felvett adatok.

Ugyanakkor az internetes oldalon közzétett Adatkezelési szabályzat az adatkezelés időtartamának az érintett hozzájárulásának visszavonásáig terjedő időt jelöli meg.

Mivel az előzőekben kifejtettek szerint az adatkezeléshez adott hozzájárulásnál külön kell választani a helyfoglalás érdekében történt regisztrációt és a direkt marketing anyagok fogadása érdekében adott hozzájárulást, az adatkezelés időtartamát is e szerint kell elkülöníteni. Tehát a szabályzatban tájékoztatni kell az érintetteket, hogy a helyfoglalás érdekében rögzített adatokat milyen időközönként törlik, illetve hogy a direkt marketing adatkezeléshez hozzájárulók adatait a hozzájárulásuk visszavonásáig kezelik. A szabályzat ezen részének módosítását rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 5. pontjában.

3. Tájékoztatási kötelezettség:

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése úgy rendelkezik az adatkezelő előzetes tájékoztatási kötelezettségéről, hogy *az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az érintettet az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről.*

A szórólapon jelentkezők tájékoztatást kapnak az adatkezelő személyéről és elérhetőségéről, illetve az Infotv. 20. § (2) bekezdésben előírtakról, ugyanakkor ezen szöveg formai okokból nem megfelelő. Az említett dokumentumokon ugyanis rendkívül apró méretű betűvel szedték az adatkezelésről szóló részeket, amellyel nem tettek eleget a hozzájárulás Infotv. 3. § 7. pontjában rögzített definíciójának, ugyanis az apró betűs tájékoztatóval nem valósult meg annak, az érintettek megfelelő tájékoztatására vonatkozó eleme. Az adatvédelmi munkacsoport fent hivatkozott 15/2011. számú véleményének III.A.1. pontja kifejti, hogy *„a tájékoztatásnak jól láthatónak (betűtípus és betűméret), feltűnőnek és minden részletre kiterjedőnek kell lennie.”*

A Kötelezettnek tehát a megfelelő tájékoztatás érdekében az adatkezelésről szóló tájékoztató szöveget formailag a fent kifejtettek alapján szükséges módosítani, ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 6. pontjában.

4. Az érintett hozzájárulása:

A honlapon regisztráló személy figyelmét felhívják az adatvédelmi nyilatkozat előzetes elolvasására, az ezt nyugtázó „pipa” azonban automatikusan el van helyezve. Ez az alábbiak miatt kifogásolható.

Mivel a hozzájárulás alapja az érintett tájékozott beleegyezése, lényeges elem, hogy a Kötelezett biztosítsa az adatkezelésre vonatkozó tájékoztatás előzetes megismerését. Az Infotv. szerint a hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha az határozott, félreérthetetlen, kifejezett, ez pedig magában foglalja az aktív magatartást.

Az Adatvédelmi Munkacsoport fent hivatkozott 15/2011. számú, a hozzájárulás fogalmával foglalkozó véleményében az egyértelműségről is szól. A hozzájárulás egyértelműsége azt is jelenti, hogy a hallgatás ténye, cselekvés vagy tiltakozás hiánya nem jelenthet hozzájárulást. Az automatikusan elhelyezett, az adatkezelési tájékoztatóra mutató „pipa” nem igényli a kitöltő megfontolását, hogy tevőlegesen magatartásával kinyilvánítsa, miszerint a tájékozott beleegyezése a szabályzat megismerését jelenti. Így a Kötelezett a honlapon való regisztrációkor nem biztosítja az

érintett hozzájárulása határozottságának ezen elemét, a jogszerű gyakorlat érdekében követendő eljárást rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 7. pontjában.

5. Személyazonosító igazolvány adatai:

A névre szóló meghívón szereplő felhívás szerint a rendezvényre történő belépés csak a név és lakcím igazolása után lehetséges, ezért a meghívottnak magával kell vinnie személyazonosságát igazoló okmányát és lakcímgazolványát.

A Kötelezett képviselőjének helyszíni ellenőrzésen adott tájékoztatása szerint a rendezvényt lebonyolító cégnek elméletileg ellenőriznie kellene a belépők személyazonosságát, a gyakorlatban azonban ez nem valósul meg. Mivel a folyamatban a Kötelezett minősül adatkezelőnek, az alvállalkozó utasításokkal ellátása is az ő feladata, ebben a körben a belépés esetleges ellenőrzésére követendő jogszerű gyakorlat a következő.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján *rendezvény biztosítását ellátó személy jogosult a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlansága esetén - a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában - az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani.* Ez alapján tehát az Szvtv. 1. § (3) bekezdésében feltüntetett szakképesítések valamelyikével rendelkező személy elkérheti a megjelentek személyazonosító igazolványát a fentiek érdekében. Mivel csak megfelelő szakképesítéssel rendelkező személy jogosult a személyazonosság ily módon történő ellenőrzésére, ilyen személy közreműködésének hiányában a belépők személyazonosító igazolvány felmutatására nem kötelezhetők.

Annak érdekében, hogy a rendezvényt lebonyolító személyek megbizonyosodjanak arról, miszerint a belépni kívánó személy ténylegesen szerepel a regisztráltak listáján, a Hatóság álláspontja szerint elegendő lenne a név bemondása is. A megjelent érdeklődők számának megállapítása, az elszámolás során sem indokolja a személyazonosító igazolványok elkérését a rendezvények alatt.

A fent leírtaknak megfelelő jogszerű gyakorlat biztosítása, a rendezvényt lebonyolító vállalkozó utasításokkal ellátása és a szórólapon, meghívón szereplő tájékoztatás módosítása a Kötelezett feladata.

6. Szerződéskötés során kezelt adatok:

A 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól 2014. június 13-án lépett hatályba, rendelkezéseit csak a hatálybalépését követően kötött szerződésekre kell alkalmazni.

Ezen időpont előtt az üzleten kívül fogyasztóval kötött szerződésekről szóló 213/2008. (VIII. 29.) Korm. rendelet rendelkezett a termékbemutatón forgalmazott áru vásárlásakor kötött szerződésről. E rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint *a vállalkozás vagy harmadik személy által termékértékesítés céljából szervezett utazás, rendezvény alkalmával a termék vásárlójával szerződést kell kötni,* azonban a jogszabály a szerződés adattartalmáról nem szólt. Ennek helyes

meghatározásakor figyelembe kell venni az Infotv. 4. §-ában megfogalmazott célhoz kötöttség követelményét, és csak olyan személyes adat kezelhető, amely kezelése megfelel a célnak. A fogyasztóval üzleten kívül kötendő szerződés megkötésnek célja, hogy a vásárló a jogszabályban meghatározott idő alatt az elállási jogát gyakorolhassa, illetve ennek során igazolni tudja, hogy mely cégtől milyen terméket vett. Tehát az eladó megnevezése, azonosítása a cél, nem pedig a vevő azonosítása.

A Kötelezett termékbemutató rendezvényein megkötött szerződések kétféle adattartalommal rendelkeznek. A Kötelezett készpénzes vásárlás során kötött saját szerződése és a hitellel történő vásárláskor kitöltendő szerződés, mely utóbbi bővebb adattartalommal bír, a vevő hitelképességének vizsgálatához szükséges adatok is felvételre kerülnek.

A helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy valóban különböző nyomtatványt töltenek ki hitelre történő vásárlás és készpénzes vásárlás esetében. A készpénzes vásárlók csak a Kötelezett saját szerződését töltik ki, de azon is több esetben csak a név, cím, és telefonszám mező volt kitöltve, az anyja neve, születési idő, hely, személyazonosító igazolvány száma, munkahely több vizsgált szerződésben üresen maradt.

A termékértékesítéshez kapcsolódóan a vevő azonosítása keretében a szerződés adattartalma a kiállított számla adattartalmával megegyező lehet, ez pedig az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 169. § e) pontja alapján a vásárló neve és címe. Ezen túl a teljesítéshez, azzal összefüggésben a kapcsolattartáshoz szükséges elérhetőségi adatok kezelését tartja indokoltnak a Hatóság.

Az érintett személyazonosító igazolvány okmányazonosítójának szerződésben való szerepeltetése szükségtelen, mert az természetes személy azonosítására nem alkalmas, az az okmány azonosításához szükséges. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 11. § (1) m) és n) pontja szerint a központi nyilvántartás tartalmazza a *polgár személyazonosító igazolványának, továbbá személyi azonosítójáról és lakcíméről kiadott hatósági igazolványának okmányazonosítóját; valamint személyazonosító igazolványa kiadásának, érvényességének, cseréjének, elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének, találásának, visszaadásának, leadásának, elvételének adatait.* A nyilvántartásból azonban a *polgár, illetve jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kérelmére, a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása esetén a 17. § (2) a) pont szerint a név, lakcím és értesítési cím adatok (felvilágosítás a lakcímről és az értesítési címről)* szolgáltatathatók. A (4) bekezdés szerint a *központi szerv a személyazonosító igazolvány, továbbá a személyi azonosítóról és lakcíméről szóló hatósági igazolvány okmányazonosítóját megjelölő kérelmező részére a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása nélkül is adatszolgáltatást teljesít az okmányok kiadásáról, érvényességének, elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének, találásának, megkerülésének tényéről.*

A termék értékesítője mint szerződő fél által a nyilvántartásból tehát csak arra vonatkozó információ kérhető, hogy az adott személyi okmány érvényes-e, de ezen túlmenően nem kaphatók adatok az igazolvány birtokosáról. A név- és lakcímadatok az okmány számának ismeretétől függetlenül igényelhetők.

A személyazonosító igazolvány okmányazonosítóján túl a munkahely, az anyja neve, születési idő, hely, adatok felvétele és kezelése a Hatóság álláspontja szerint szintén jogsértő, ugyanis ezen adatok kezelése a jogviszonyból fakadó egyetlen jog gyakorlásával vagy kötelezettség teljesítésével sem támasztható alá.

A Kötelezettnek a kiállított számlákat tartalmazó elektronikus nyilvántartásában már csak a név és cím adatok szerepelnek, mely megfelel a fent hivatkozott jogszabályi előírásnak. A papír alapú szerződések adattartalma is ezzel megegyező kell, hogy legyen, így a Hatóság a határozat rendelkező részének 8. pontjában felhívta a Kötelezettet a jövőben kötendő szerződéseinek adattartalmának ilyen adattartalommal bíró megváltoztatására.

A hitellel vásárlók által kötött szerződések adattartalma nem képezte jelen vizsgálat tárgyát, mert ez esetben az adatkezelés célja nem pusztán a termék értékesítéséből eredő jogok gyakorlásának biztosítása, hanem a hitelt igénylők hitelképességének elbírálása. Ezen szerződés adattartalmát a hitelt nyújtó gazdasági társaság határozta meg. Amennyiben a hitellel történő vásárlás létrejött, a Kötelezett elektronikus számlázási adatbázisába már csak a számla kiállításakor rögzített név- és lakcímadatok kerültek.

7. Fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 3. § 7. pontjának, a 4. § (1) és (2) bekezdésének, az 5. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint a 20. § (2) bekezdésének megsértése miatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban a Kötelezettet adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte és az Infotv. 61. § (1) bekezdés c) pontja szerint felszólította adatkezelési gyakorlatának jogszabályoknak megfelelő átalakítására, a jogellenes adatkezelés megszüntetésére.

Jelen határozat természetesen nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor.

IV. Eljárási szabályok:

A határozathozatal a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik. A fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdésének d) pontja zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a polgári perrendtartásáról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. Ennek alapján, mivel a Kötelezett 2012. decembere óta folytatott gyakorlatával nagyobb számú érintett vonatkozásában az adatkezelés

alapjául szolgáló hozzájárulás beszerzésekor helytelen tájékoztatást adott, illetve a termékértékesítési szerződésen a cél elérésére szükséges adatoknál szélesebb adatkört kezel, továbbá megsértette a célhoz kötöttség követelményét, valamint hozzájárulásra mint jogalapra vonatkozó követelményt, szükségesnek tartotta bírság kiszabását.

A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg. Kiszabása során figyelembe vette az ügy összes körülményét, így a következőket:

- a jogsértéssel érintettek körének nagysága tekintetében azt, hogy:
 - termékbemutatók száma 2012. decemberétől jellemzően napi 6-7, év végén december 20-tól januárig nem tartanak rendezvényt, ez éves szinten kb. 2100-2450 termékbemutató;
 - havonta kb. 3500-4000 személy regisztrál, illetve szórólapon jelentkezik, ez éves szinten kb. 42000-48000 fő, ha a dupla-tripla jelentkezéseket nem vesszük figyelembe;
 - a megkötött termékértékesítési szerződések száma 2012. december óta a helyszíni ellenőrzés időpontjáig kb. 2000 db volt;
- többféle jogsértést követett el a Kötelezett, valamint
- a jogsértések folyamatos jellegűek.

A bírság kiszabásakor a Hatóság enyhítő körülményként értékelte, hogy több esetben a jogsértés inkább csak lehetőségként merül fel (pl a személyi igazolványok ellenőrzése), de a ténylegesen folytatott gyakorlat nem jogsértő. Ugyanígy az adatokat sem direkt marketing küldemény küldésére nem használták, sem adattovábbítás nem valósult meg a gyakorlatban. Értékelte, hogy a termékértékesítési szerződésben sem minden esetben rögzítettek az előírtnál bővebb adattartalmat, és az adatgyűjtés módja is csak részben kifogásolható. Nem annyira megtévesztő a rendezvény céljának megadása sem, mint az az általános gyakorlatban tapasztalható, bár a cél megjelölése nem pontos, de a szórólapok, meghívók utalást tartalmaznak a rendezvény jellegére. Értékelte továbbá azt, hogy a Kötelezett gondoskodik a regisztráció céljából rögzített adatok rendszeres törléséről, nem készletezi az adatokat, illetve azt, hogy a Kötelezett a jogszerű adatkezelési gyakorlat érdekében teendő intézkedéseket előzetesen vállalta.

A bírság összegének meghatározásakor fentiekén kívül figyelembe vette a Hatóság az eljárás alá vont cég gazdasági súlyát, a 2013. évi termékértékesítési tevékenységéből származó nyereségét (ez a Kötelezett nyilatkozata szerint 7 millió ft).

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésére.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatás az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében, annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítésre (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívülálló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg – az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

A fizetési kedvezmény iránti eljárásért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 29. § (1) bekezdése értelmében 3.000 Ft illetéket kell fizetni. Az Itv. 73. § (1) bekezdésének megfelelően a közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton, azaz a kérelemre felragasztva kell leróni.

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az Itv. 43. §-ának (3) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

A Hatóság az ügyintézési időbe be nem számítandó időszakok figyelembe vételével az ügyintézési határidőt nem lépte túl.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2014. szeptember „ „.

dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár